

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524**

**Αθήνα, 8-3-2021
Αριθμ. Πρωτ.: 110/27982**

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Καταβολή εξισωτικής αποζημίωσης και στήριξη κτηνοτρόφων»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 3504/25-1-2021**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Α. Μυλωνάκης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σε ότι αφορά το Μέτρο 13 "*Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα*", για το έτος αιτήσεων 2013, η κατανομή των βοσκήσιμων γαιών πραγματοποιήθηκε μέσω των καταστάσεων βόσκησης που εξέδιδαν οι Δήμοι και δηλώνονταν από τους κτηνοτρόφους στην αίτηση ενίσχυσης που υπέβαλλαν μέσω των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών, ενώ για το έτος 2014, η κατανομή των επιλέξιμων βοσκήσιμων γαιών υλοποιήθηκε βάσει της υπ' αριθ. 22172/12-12-2014 Απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Μετά την εφαρμογή σχεδίου δράσης για τον επανακαθορισμό της επιλέξιμης έκτασης των μόνιμων βοσκοτόπων σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 του Καν. (ΕΚ) αριθ. 1120/2009, που υλοποιήθηκε στη χώρα μας δυνάμει της υπ' αριθ. C(2012)4293/28-06-2012 Εκτελεστικής Απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από το έτος 2013, υπήρξε μείωση των επιλέξιμων εκτάσεων μόνιμων βοσκοτόπων. Το σχέδιο δράσης σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε βάσει συγκεκριμένης επιστημονικής μεθοδολογίας, η οποία συμφωνήθηκε με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αφορούσε σε δύο μεγάλες κατηγορίες μεταβολών: (1) μεταβολή στο χαρακτηρισμό μιας ενότητας από ενότητα βοσκοτόπου σε ενότητα με άλλο χαρακτηρισμό και (2) προσθήκη σε όλες τις βοσκοτοπικές ενότητες ενός συντελεστή προσδιορισμού της επιλέξιμης έκτασης που θα λαμβανόταν υπόψη για τη χορήγηση της δικαιούμενης ενίσχυσης.

Ωστόσο, το 2015, κατόπιν σχετικού αιτήματος και παροχής της σχετικής τεκμηρίωσης από τις ελληνικές αρχές και σε συνεχεία ελέγχου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τα Μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης με βάση την έκταση (μεταξύ αυτών και το Μέτρο 13), διαφοροποιήθηκαν οι συντελεστές επιλεξιμότητας των εκτάσεων βοσκοτόπων, αναδρομικά, για τα έτη 2013, 2014 και 2015. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκανε αποδεκτά αυξημένα ποσοστά επιλεξιμότητας βοσκοτοπικών εκτάσεων για τα εν λόγω Μέτρα, σε σχέση με τα ποσοστά επιλεξιμότητας που ίσχυαν για βοσκοτοπικές εκτάσεις για τη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων (με εξαίρεση τις ενότητες που με βάση το ανανεωμένο χαρτογραφικό υπόβαθρο του 2015 είχαν συντελεστή επιλεξιμότητας 0).

Μετά την προαναφερθείσα αύξηση, η επεξεργασία για την πληρωμή εκκαθάρισης του Μέρους 13 για τα έτη 2013, 2014 και 2015 πραγματοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη ως επιλέξιμες και εκτάσεις που αρχικά, βάσει του σχεδίου δράσης, είχαν

χαρακτηριστεί ως μη επιλέξιμες. Οι εν λόγω εκτάσεις – τμήμα των οποίων, μετά την έκδοση του Κανονισμού OMNIBUS και σε συνέχεια των πρόσφατων Αποφάσεων του Δ.Ε.Ε. στις υποθέσεις C-252/18P και C-797/18P, κρίνονται επιλέξιμες και συμμετέχουν κανονικά και στον υπολογισμό για τη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων – ήδη έχουν ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό του ύψους της ενίσχυσης για περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα, για τα έτη αιτήσεων 2013-2015. Συνεπώς σε ότι αφορά υπόλοιπα πληρωμών εξισωτικής αποζημίωσης, σημειώνεται ότι δεν υπάρχουν εκκρεμότητες για τα έτη 2013-2015.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2393/2017 (OMNIBUS) και σε συνέχεια των πρόσφατων Αποφάσεων του Δ.Ε.Ε. στις υποθέσεις C-252/18P και C-797/18P, πλέον, βασική παράμετρος διενέργειας ελέγχου επιλεξιμότητας σε εκτάσεις βοσκοτόπων είναι η φυτοκάλυψη με διευρυμένο αριθμό ειδών βλάστησης κατάλληλων προς βόσκηση (σε αντιδιαστολή με την προγενέστερη κατάσταση, οπότε προσδιοριζόνταν ποσοστιαία έκταση επιλέξιμης φυτοκάλυψης επί της αγρωστώδους/ποώδους μόνο βλάστησης).

Επισημαίνεται στον Κανονισμό OMNIBUS γίνεται αναφορά σε εκτάσεις οι οποίες είναι κατάλληλες για βόσκηση, ενώ στις αποφάσεις του Δ.Ε.Ε. σε αποδεδειγμένη χρήση εκτάσεων ως βοσκοτόπο. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι «το αποφασιστικό κριτήριο στηρίζεται όχι στο είδος της βλάστησης της εν λόγω έκτασης αλλά στην πραγματική γεωργική χρήση της έκτασης αυτής». Τονίζεται όμως ότι, όπως και στην περίπτωση του προγενέστερου σχεδίου δράσης (action plan), έτσι και στην περίπτωση επανακαθορισμού των επιλέξιμων βοσκήσιμων εκτάσεων βάσει των παραπάνω αποφάσεων του Δ.Ε.Ε. και του κανονισμού OMNIBUS, η εξαίρεση μη επιλέξιμων στοιχείων (όπως βραχώδεις & άγονες εκτάσεις, αδιαπέραστες συστάδες θάμνων, κλπ,) παραμένει βασική παράμετρος διενέργειας του ελέγχου επιλεξιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό παραμένουν μη επιλέξιμες εκτάσεις ή αγροτεμάχια αναφοράς που ούτε εμπίπτουν στον διευρυμένο ορισμό των ειδών φυτοκάλυψης ούτε πιστοποιείται η πραγματική χρήση τους ως βοσκοτοπική, με πολλές από αυτές να είναι χαρακτηρισμένες φωτοερμηνευτικά στο χαρτογραφικό υπόβαθρο του ΟΣΔΕ ως «10 – Δασικά».-

Συνεπώς, πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι τόσο ο κανονισμός OMNIBUS όσο και αποφάσεις του Δ.Ε.Ε. δεν καθιστούν επιλέξιμη, ανεξαρτήτως κριτηρίων και περιορισμών, οποιαδήποτε έκταση αποκλείεται από τις ενισχύσεις πριν την έκδοσή τους, και ότι, βάσει των κριτηρίων αυτών, ορισμένες κατηγορίες εκτάσεων θα συνεχίσουν να παραμένουν μη επιλέξιμες ή ενδεχομένως κάποιες να καταστούν εκ νέου μη επιλέξιμες για οποιαδήποτε γεωργική – κτηνοτροφική δραστηριότητα.

Εκ των ανωτέρω, καθίσταται έκδηλη η αναγκαιότητα θέσπισης αντικειμενικών κριτηρίων για τον καθορισμό των βοσκοτοπικών εκτάσεων που είναι κατάλληλες για βόσκηση.

Πληροφοριακά, αναφέρεται ότι η κατανομή των βοσκοτόπων πραγματοποιείται σύμφωνα με την υπ' αριθ. 873/55993/20-5-2015 ΚΥΑ, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 1123/126631/2015 ΚΥΑ και αναμορφωμένη, ανά έτος, ισχύει, σε συνδυασμό με την 915/69142/2018 ΥΑ (ΦΕΚ 1812/Β/21-05-2018), «...κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι την έγκριση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης...», τα οποία, σύμφωνα την με παρ. 4, άρθρο 60 του Ν. 4264/2014 - ΦΕΚ 118/Α'/2014 συντάσσονται για μεν τις ιδιωτικές εκτάσεις μερίμνη των ιδιοκτητών του, για δε τις δημόσιες «μερίμνη των οικείων κτηνοτροφικών οργανώσεων, σε περίπτωση δε αδυναμίας των τελευταίων, από την αρμόδια Περιφερειακή Ενότητα και εγκρίνονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετά από εισήγηση του αρμόδιου Δασάρχη και του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Αγροτικών Υποθέσεων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αν πρόκειται για βοσκήσιμες εκτάσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. ...».

Όσον αφορά την στήριξη του κλάδου της κτηνοτροφίας σημειώνεται ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων λαμβάνει μέτρα που στοχεύουν στην αντιμετώπιση των χρονιζόντων προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο πρωτογενής τομέας και ειδικότερα

στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής κτηνοτροφίας, τη βελτίωση του εισοδήματος των κτηνοτρόφων και την αναβάθμιση των υποδομών τους.

Βασικά εργαλεία για την υλοποίηση των στόχων αυτών είναι το Υπομέτρο 6.1 «Εγκατάσταση Νέων Γεωργών», Υπομέτρο 4.2 «Επενδύσεις στη μεταποίηση/ εμπορία ή/και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, ο Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016, τα Μέτρα Προώθησης-Προβολής αγροτικών προϊόντων. Επίσης, μια σειρά από θεσμικές παρεμβάσεις, όπως η προώθηση και στήριξη της δημιουργίας ομάδων παραγωγών, η δημιουργία διεπαγγελματικών οργανώσεων, η οργανωμένη και συντονισμένη μέριμνα για την ενίσχυση των εξαγωγών των ελληνικών κτηνοτροφικών προϊόντων.

Ειδικότερα επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Α. Τομέας Αιγοπροβατοτροφίας

Σε εφαρμογή του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και το κεφάλαιο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 639/2014 της Επιτροπής, προβλέπεται η χορήγηση συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα πρόβειου και αίγιου κρέατος μέχρι και το 2020.

Σκοπός της εν λόγω συνδεδεμένης ενίσχυσης είναι η διατήρηση της εγχώριας παραγωγής του πρόβειου και αίγιου κρέατος στα τρέχοντα επίπεδα παραγωγής.

Ο τομέας της ελληνικής αιγοπροβατοτροφίας συμπεριλαμβάνεται από το 2015 στο καθεστώς της συνδεδεμένης ενίσχυσης, στο πλαίσιο των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ, εξασφαλίζοντας μια επιπλέον στήριξη πέραν της Βασικής Ενίσχυσης.

Το ΥΠΑΑΤ, προσπαθώντας να συμβάλει ακόμη περισσότερο στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των κτηνοτρόφων, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τελευταία χρόνια η τιμή του γάλακτος βαίνει μειούμενη, ενώ ταυτόχρονα οι τιμές των ζωοτροφών και της ενέργειας αυξάνονται, ανακοίνωσε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 1η Αυγούστου του 2016 δυνάμει του άρθρου 53 (6) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1307/2013, την απόφαση της Ελλάδας να εφαρμοστεί το μέτρο της συνδεδεμένης στήριξης, ενιαία στις ορεινές και πεδινές περιοχές, σε όλη την χώρα.

Έτσι από το έτος 2017 και μετά, η χορήγηση της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θεσπίστηκαν με τις αριθμ. 1629/64708/2017 (Β' 2217), αριθμ 328/53481/11-04-2018 (Β' 1359) και αριθμ. 165/57052/21-03-2019 (Β' 1077) Υπουργικές Αποφάσεις.

Ειδικότερα για κάθε έτος, από το 2017 έως το 2020, οι προϋπολογισμοί της συνδεδεμένης ενίσχυσης που αφορούν στην αιγοπροβατοτροφία, περιγράφονται στον παρακάτω πίνακα 1:

Πίνακας 1: «Χορήγηση συνδεδεμένης ενίσχυσης των παραγωγών πρόβειου & αίγιου κρέατος για τα έτη 2017-2020»

	Έτος ενίσχυσης			
	2017	2018	2019	2020
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ (€)	50.978.015€	50.429.165€	55.228.458€	55.228.458 €

Επισημαίνεται ότι η συνδεδεμένη ενίσχυση πρόβειου και αίγιου κρέατος είναι αυξημένη για τα έτη 2019 και 2020 κατά 5.000.000 € σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές.

Επίσης σημειώνεται ότι, από το 2017, μειώθηκε το ελάχιστο όριο παραγωγής που πρέπει να παραδώσει στην μεταποίηση ο κτηνοτρόφος προκειμένου να λάβει την οικονομική ενίσχυση, από 120 σε 100 κιλά γάλακτος ανά επιλέξιμο ζώο, γεγονός το οποίο αυξάνει το αριθμό των επιλέξιμων ζώων και ως εκ τούτου τη χορηγούμενη οικονομική ενίσχυση ανά κτηνοτροφική εκμετάλλευση.

Λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης που βρίσκεται η χώρα εξαιτίας του Covid -2019 και τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν στον τομέα ιδιαίτερα την περίοδο του Πάσχα, το Υπουργείο στήριξε άμεσα και έμπρακτα τους κτηνοτρόφους με κάθε πρόσφορο μέσο. Υπογράφηκε πιο γρήγορα από κάθε άλλη χρονιά, από το ΥΠΑΑΤ η σχετική υπουργική απόφαση του καθορισμού του ύψους της εν λόγω ενίσχυσης στα 10,65€/ επιλέξιμο ζώο για το έτος 2019 και δημοσιεύτηκε στο αριθμ. 1268/09.04.2020 τεύχος Β Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης.

Β. Τομέας Βοοτροφίας

Το ΥΠΑΑΤ για τη στήριξη και ενίσχυση του τομέα του βόειου κρέατος, σε εφαρμογή του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της εθνικής νομοθεσίας (υπ. αρ. 615/52353/12-05-2015 ΥΑ και η υπ. αρ. 1639/65123/15-06-2017 ΥΑ), χορηγεί συνδεδεμένη οικονομική ενίσχυση για τη διατήρηση της εγχώριας παραγωγής του βόειου κρέατος, στα τρέχοντα επίπεδα παραγωγής και παράλληλα την αξιοποίηση του αναπαραγωγικού δυναμικού της χώρας μας με σταδιακή βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Η εν λόγω οικονομική ενίσχυση, χορηγείται ανά επιλέξιμο ζώο στους δικαιούχους παραγωγούς από το 2015 και θα εφαρμόζεται μέχρι και το 2020. Ειδικότερα, για τα έτη ενίσχυσης 2015, 2016, 2017 και 2018, σε εφαρμογή των διατάξεων της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, το συνολικό ποσό χρηματοδότησης, ο αριθμός των επιλέξιμων ζώων, το ποσό ενίσχυσης ανά ζώο, διαμορφώθηκαν σύμφωνα με τον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 2: «Συνδεδεμένη ενίσχυση βοείου κρέατος για τα έτη 2015-2019».

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ (€)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΖΩΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (€/ ζώο)
2015*	24.500.000	142.527	171,8
2016*	24.211.569	169.462	140,0
2017**	36.336.635	188.582	192,5
2018**	35.945.420	210.121	171,0
2019**	35.558.453	227.560	156,2

* Βάσει της υπ. αρ. 615/52353/12-05-2015 ΥΑ

** Βάσει της υπ. αρ. 1639/65123/15-06-2017 ΥΑ

Το 2020, για την στήριξη των βοοτρόφων λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης που βίωσε ο πρωτογενής τομέας εξαιτίας του Covid -2019, υπεγράφη από το ΥΠΑΑΤ η υπ. αριθμ. 164/121146/12-5-2020 (Β 1817) υπουργική απόφαση, για το έτος ενίσχυσης 2019, περί καθορισμού του ύψους της συνδεδεμένης ενίσχυσης για το βόειο κρέας, το ποσό της οποίας καθορίστηκε στα 156,2€ ανά επιλέξιμο ζώο.

Το συνολικό ποσό χρηματοδότησης της ενίσχυσης ανά έτος έχει καθοριστεί βάσει των διατάξεων της υπ. αριθμ. 1639/65123/15-06-2017 ΥΑ (Πίνακας 2). Ειδικότερα, για το έτος ενίσχυσης 2020 που θα χορηγηθεί το 2021 στους δικαιούχους παραγωγούς, ο συνολικός προϋπολογισμός παραμένει ίδιος με αυτόν του έτους ενίσχυσης 2019 και ανέρχεται σε 35.558.453 €.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020:

Σε ότι αφορά στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, ως βασικός στόχος τέθηκε η στήριξη σε «Αγρο-διατροφικά προϊόντα που έως σήμερα διαμορφώνουν αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο (κυρίως κτηνοτροφικά ή που επηρεάζουν την κτηνοτροφία)», με στόχο κυρίως την αύξηση της εγχώριας παραγωγής ή/και την αντικατάσταση των εισαγόμενων προϊόντων με συναφή ανταγωνιστικότερα (ποιότητα, χαμηλό κόστος) εγχώρια προϊόντα.

Η στρατηγική για την αγροτική ανάπτυξη την περίοδο 2014-2020 έχει ιεραρχήσει υψηλά στις επιλογές της την μετατροπή του αρνητικού ισοζυγίου εισαγωγών – εξαγωγών στον αγροτικό τομέα σε θετικό, θέτοντας ένα διττό στόχο:

- Αφενός να παρέμβει για να διατηρήσει ή/και βελτιώσει τα θετικά οφέλη από την αύξηση των εξαγωγών των αγρο-διατροφικών προϊόντων που ήδη εξάγονται και έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών χωρών,
- Αφετέρου να αυξήσει την παραγωγικότητα των προϊόντων που διαμορφώνουν αρνητικά το εμπορικό ισοζύγιο, δημιουργώντας μια σχετική εσωτερική αυτάρκεια αλλά και ενισχύοντας με τις κατάλληλες δράσεις τις προϋποθέσεις αντικατάστασης των εισαγόμενων προϊόντων με ανταγωνιστικότερα (κόστους, ποιότητας και εμφάνισης εγχώριων).

Η στόχευση για την πρώτη κατηγορία αγροτικών προϊόντων αφορά σε όλο το αγρο-διατροφικό σύστημα συμπεριλαμβανομένων και των κτηνοτροφικών προϊόντων. Τα εγχώρια παραγόμενα αγρο-διατροφικά προϊόντα (κυρίως προϊόντα της αιγοπροβατοτροφίας) έχουν ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τα οποία θα αναδειχθούν μέσω της:

- α) παραγωγής ανταγωνιστικού (ποιότητα, κόστος, εμφάνιση, ιδιαιτερότητα, κ.λπ.) αγροτικού προϊόντος, με σταθερά και αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά και ποσότητες, οι οποίες θα ικανοποιούν τη διεθνή και εσωτερική αγορά και θα διατηρούν την αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους εντός της Χώρας,
- β) διαφοροποίησης προς νέα και καινοτόμα αγροτικά προϊόντα, τα οποία απαιτούν οι καταναλωτές στις εγχώριες και διεθνείς αγορές.
- γ) διείσδυσης στις διεθνείς αγορές και τη διεκδίκηση μεγαλύτερου μεριδίου αυτών.

Οι παρεμβάσεις για την επίτευξη αυτού του στόχου υλοποιούνται σε συνέργια με τις δράσεις των συνολικότερων εθνικών επιλογών για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την προώθηση των εξαγωγών και τη δημιουργία ελληνικού “brand name”.

Για τη δεύτερη κατηγορία προϊόντων που αφορά κυρίως συγκεκριμένα κτηνοτροφικά προϊόντα (κυρίως βόειο και χοιρινό κρέας καθώς και αγελαδινό γάλα) ή προϊόντα που συνδέονται άμεσα με τη κτηνοτροφία (ζωοτροφές), το ΥΠΑΑΤ παρεμβαίνει με μια ευρύτατη δέσμη δράσεων, τόσο στις κτηνοτροφικές και μεικτές αγροτικές εκμεταλλεύσεις, όσο και στην μεταποίηση των κτηνοτροφικών προϊόντων.

Επιπλέον, βασική προτεραιότητα αποτελεί η επίλυση του διαρθρωτικού προβλήματος της ηλικιακής σύνθεσης του γεωργο-κτηνοτροφικού τομέα με την παροχή κινήτρων στο μέτρο των νέων γεωργών το οποίο έχει ήδη προκηρυχθεί δύο φορές (με εντάξεις 16.000 δικαιούχων με πόρους πάνω από 300 εκ. € και με αυξημένα ποσά ενίσχυσης έναντι λοιπών δικαιούχων για τους νέους γεωργούς που θα συμμετάσχουν σε επενδυτικά προγράμματα), κατά προτεραιότητα, σε νέους αγροτικών ή μη περιοχών που θέλουν να ασχοληθούν με την γεωργία και την κτηνοτροφία αλλά και της επαγγελματικής τους κατάρτισης (μέτρο κατάρτισης το οποίο έχει επίσης προκηρυχθεί και με διαθέσιμους πόρους πάνω από 20 εκ. €) και του συστήματος συμβουλών (μέτρο γεωργικών συμβουλών) που θα τους υποστηρίξει.

Επίσης έχουν σχεδιαστεί παρεμβάσεις όσον αφορά στην έμμεση μείωση του κόστους παρέχοντας κίνητρα, κυρίως για:

- εκσυγχρονισμού γεωργο-κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιήσεις μονάδων στα μέτρα των σχεδίων βελτίωσης (έχει ήδη προκηρυχθεί με 316 εκ. € και υπερδεσμεύσει επιπλέον πόρους ύψους 300 εκ.€) και της μεταποίησης (έχει ήδη προκηρυχθεί με 150 εκ. € για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € και έχουν υπερδεσμευτεί επιπλέον 300 εκ. € για εντάξεις έργων) αντίστοιχα,
- παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές έτσι ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας (στο μέτρο σχεδίων βελτίωσης που έχει ήδη προκηρυχθεί),
- συλλογική χρήση και επεξεργασία των αποβλήτων των γεωργο-κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων (συνδυασμός των μέτρων ομάδες παραγωγών και σχέδια βελτίωσης),
- τυπικές και άτυπες συνεργασίες (ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, συνεργατικά σχήματα, επιχειρησιακές ομάδες στα μέτρα των ομάδων παραγωγών, που έχει ήδη

προκηρυχθεί με 25 εκ. €, και της συνεργασίας που επίσης έχει προκηρυχθεί με 64 εκ. €).

Επίσης έχουν σχεδιαστεί γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις, όπως οι δράσεις για τη βιολογική κτηνοτροφία (που έχει ήδη προκηρυχθεί με 218 εκ. €) και για τη διατήρηση των εγχώριων φυλών (που έχει ήδη προκηρυχθεί με 38 εκ. €).

Προτεραιότητα επίσης δίνεται στις καλλιέργειες που δίνουν μεγάλη δυνατότητα υποκατάστασης εισαγωγών (λόγω υψηλής τιμής εισαγωγής), όπως οι ζωτροφές ή λόγω της δυνατότητας ανταγωνιστικής παραγωγής τους στην Ελλάδα (πχ κτηνοτροφικά ψυχανθή, κ.λπ.).

Παράλληλα, έχει επισημανθεί η σημασία της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στην παραγωγή τοπικών-ποιοτικών γεωργικών προϊόντων στις ορεινές - ημιορεινές περιοχές καθώς επίσης και των τοπικών φυλών ζωικού κεφαλαίου στην ενίσχυση του δυναμικού προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος και στις ασθένειες.

Κατά το σχεδιασμό της νέας προγραμματικής περιόδου θα περιληφθούν αντίστοιχες δράσεις στο υπό κατάρτιση Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2021-2027, δεδομένης της σημαντικής αναπτυξιακής τους συμβολής.

Περαιτέρω αξιοποίηση του ΠΑΑ 2014-2020 για την αντιμετώπιση της πανδημίας στον γεωργοκτηνοτροφικό τομέα

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 σχετικά με την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID 19 στον γεωργικό τομέα, επισημαίνονται τα εξής:

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, επιπτώσεις που συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας, ο σχεδιασμός μας περιλαμβάνει της λήψη μέτρων τόσο σε κανονιστικό - ενωσιακό επίπεδο, όσο και σε εθνικό επίπεδο, τα οποία θα συμβάλλουν στην ομαλή εφαρμογή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, καθώς και στη διευκόλυνση των ωφελουμένων του.

Διευκρινίζεται ότι το ΠΑΑ 2014-2020 είναι τομεακό αναπτυξιακό πρόγραμμα, που με βάση τα ισχύοντα στους σχετικούς Κανονισμούς της Ε.Ε., οι επιλεξιμότητές του για την ενίσχυση του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα της αγροτικής οικονομίας επιτρέπουν παρεμβάσεις επενδυτικού κυρίως προσανατολισμού, όπως αυτές που έχουν ήδη γίνει με τα μέτρα των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών, τις δράσεις του LEADER καθώς και φιλο-γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις όπως αυτές της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Στη βάση αυτή, οι όποιες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID – 19, έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα στα μέτρα που ήδη λαμβάνονται από το Υπουργείο μας και αφορούν στην χορήγηση άμεσων ενισχύσεων και αποζημιώσεων, όπως γίνεται για παράδειγμα με την εφαρμογή άμεσων κρατικών ενισχύσεων, τις ενισχύσεις de minimis, κλπ.

Μια τέτοια παρέμβαση αποτέλεσε η ενεργοποίηση του Μέτρου 21 «Έκτακτη, προσωρινή στήριξη στους γεωργούς των τομέων που πλήττονται ιδιαίτερα από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19», μετά από σχετική τροποποίηση τόσο του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 όσο και του ΠΑΑ εξαντλώντας τις χρηματοδοτικές του δυνατότητες, προκειμένου να ενισχυθεί ο κλάδος του ελαιολάδου με 126 εκ. €.

Επιπλέον της πρόβλεψης για ενεργοποίηση του νέου μέτρου, στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για την χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων που υλοποιούν επενδύσεις στη Γεωργία και την Κτηνοτροφία, έχει ενεργοποιηθεί μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο αναμένεται να μοχλεύσει πόρους της τάξης των 480 εκ. € για τη χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους από τις Τράπεζες. Ειδικότερα, επτά τράπεζες

έχουν υπογράψει επιχειρησιακές συμφωνίες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων. Πρόκειται για τις τράπεζες Πειραιώς, Εθνική, Eurobank, Συνεταιριστική Θεσσαλίας, Συνεταιριστική Καρδίτσας, Procredit και Παγκρήτια.

Επιπρόσθετα, έχει προβλεφθεί η δυνατότητα εκχώρησης της δημόσιας δαπάνης των επενδυτικών σχεδίων εκσυγχρονισμού γεωργικών/κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την λήψη δανείου για τους σκοπούς της επένδυσης. Ταυτόχρονα, για τη διευκόλυνση της υλοποίησης των επενδύσεων στα μέτρα των Σχεδίων Βελτίωσης και της Μεταποίησης - Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων του ΠΑΑ προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στους δικαιούχους.

Πλέον των ανωτέρω, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, έχουν προταθεί στην Ε.Ε. και έχουν γίνει εν μέρει αποδεκτά μέσω τροποποίησης των σχετικών κανονισμών, μια σειρά μέτρων διευκόλυνσης των ωφελουμένων του ΠΑΑ και απλοποίησης διαδικασιών και κανόνων που αφορούν στην εφαρμογή του. Οι εν λόγω τροποποιήσεις, οι οποίες ενσωματώνονται από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση των αντίστοιχων Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ, προβλέπουν κατά περίπτωση:

- Νομοθέτηση του ακατάσχετου και αφορολόγητου των ενισχύσεων που χορηγούνται για την αντιμετώπιση της πανδημίας.
- Παράταση των προθεσμιών που αφορούν σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης ενταγμένων επενδύσεων, ιδιωτικών και δημοσίων (πχ υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης και πληρωμής, αξιολόγηση αιτήσεων, ενστάσεις, δημοπρατήσεις, υλοποίηση, τροποποιήσεις, εκκαθάριση πληρωμών, κ.λπ.).
- Μείωση ή απαλοιφή του ελαχίστου ποσοστού επί του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού που πρέπει να αιτείται ο δικαιούχος στην 1η αίτηση πληρωμής.
- Αύξηση του αριθμού των αιτημάτων πληρωμής, καθώς και τροποποίησης που μπορούν να υποβληθούν από τον δικαιούχο κατά την διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.
- Αύξηση ποσοστού πληρωμής προκαταβολών σε δικαιούχους για ενίσχυση της ρευστότητάς τους.
- Δυνατότητα ολοκλήρωσης της επένδυσης σε μικρότερο ποσοστό από το εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό της αντικείμενο, εφόσον το τμήμα που υλοποιήθηκε είναι αυτοτελές και λειτουργικό.
- Για επενδύσεις μεγάλου προϋπολογισμού, όπως αυτές την Μεταποίησης Γεωργικών Προϊόντων, δυνατότητα αποδέσμευσης ποσών που έχουν δεσμευτεί για την υλοποίησή τους, προκειμένου να κατευθυνθούν στην εξυπηρέτηση έκτακτων αναγκών των επιχειρήσεων, και επανέλεγχος της διάθεσης ιδίων κεφαλαίων κατά το στάδιο του 1ου αιτήματος πληρωμής.
- Μη απαίτηση διενέργειας επιτόπιων επισκέψεων επαλήθευσης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των επενδύσεων κατά τα ενδιάμεσα στάδια υποβολής αιτημάτων πληρωμής. Ο έλεγχος να πραγματοποιείται εκ των υστέρων και εφόσον έχουν αρθεί οι περιορισμοί.
- Αύξηση του ποσοστού συνολικής υπερδέσμευσης των πόρων του ΠΑΑ, με ένταξη περισσότερων επενδύσεων για την στήριξη της επιχειρηματικότητας και με βάση τη πορεία εξυγίανσης των μέτρων αυτού, το εύρος της αναμενόμενης ύφεσης, την πρόβλεψη ή μη παράτασης της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και την δυνατότητα ή μη μεταφοράς ανειλημμένων υποχρεώσεων στην επόμενη.

Το προσωρινό πλαίσιο για τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων:

Λόγω των έκτακτων συνθηκών που έχουν δημιουργηθεί από την εξάπλωση του κορωνοϊού, σύμφωνα με την αριθ. C(2020) 1863 final/19.3.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το σχέδιο της οποίας τέθηκε σε κατεπείγουσα διαβούλευση μεταξύ των κρατών μελών, θεσπίζεται προσωρινό πλαίσιο για τα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν στη στήριξη της οικονομίας, το οποίο θα επιτρέπει στα

κράτη μέλη να στηρίζουν τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19, διατηρώντας παράλληλα την ακεραιότητα της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ και εξασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Ειδικότερα, η συνολική ενίσχυση δεν υπερβαίνει τις 270.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας ή τις 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων, φορολογικών πλεονεκτημάτων και πλεονεκτημάτων πληρωμών ή με άλλες μορφές, όπως επιστρεπτές προκαταβολές, εγγυήσεις, δάνεια και ίδια κεφάλαια, με την προϋπόθεση ότι η συνολική ονομαστική αξία των εν λόγω μέτρων δεν υπερβαίνει το συνολικό ανώτατο όριο των 270.000 ευρώ ή των 225.000 ευρώ ανά επιχείρηση. Όλα τα αριθμητικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται, είναι ακαθάριστα, δηλαδή προ της αφαίρεσης φόρων ή άλλης επιβάρυνσης.

Τέτοιου είδους περιπτώσεις εξετάζονται από τις αρμόδιες, κάθε φορά, υπηρεσίες στη βάση των στοιχείων που κατατέθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς και των περιορισμών που θέτει το ανωτέρω πλαίσιο, προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στον πρωτογενή τομέα, σχεδιάζει τη λήψη μέτρων στήριξης της πρωτογενούς παραγωγής της χώρας, σύμφωνα με το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας που θέσπισε η προαναφερθείσα αριθμ. C(2020)1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συγκεκριμένα, με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής, έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ.119/245028/7-9-2020 (B 3836) Κοινή Υπουργική Απόφαση με θέμα «Χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της Αιγοπροβατοτροφίας σε παραγωγούς των που διατηρούν εκμεταλλεύσεις με θηλυκά ενήλικα (τουλάχιστον ενός έτους) αιγοπρόβατα, οι οποίοι διαθέτουν εκμεταλλεύσεις με τουλάχιστον 20 ενήλικα αιγοπρόβατα και οι οποίοι έχουν παραδώσει γάλα εντός του 2019 και λεπτομέρειες εφαρμογής Προσωρινού Πλαισίου με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής της 19/03/2020 C(2020)1863 final (Προσωρινό Πλαίσιο), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει», προϋπολογισμού 30.155.000€

Εκ των ανωτέρω, γίνεται εμφανές ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εξετάζει ενδελεχώς τις επιπτώσεις και τις ασυμμετρίες που προκαλεί η υγειονομική κρίση στον πρωτογενή τομέα και στηρίζει εμπράκτως όλους όσους έχουν υποστεί ζημία από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας, παρεμβαίνοντας αποφασιστικά και ουσιαστικά με στοχευμένη λήψη μέτρων σε κάθε ζήτημα που τυχόν προκύπτει και διασφαλίζοντας ότι όλοι οι πληγέντες Έλληνες παραγωγοί θα τύχουν της πολύτιμης συνδρομής της Κυβέρνησης, προκειμένου να συνεχίσουν απρόσκοπτα την παραγωγική τους διαδικασία.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να απαντήσει είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στο οποίο διαβιβάζεται ηλεκτρονικά η Ερώτηση 3504/25-1-2021.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1.Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφ. κ. Υπουργού
- 2.Βουλευτή κ. Α. Μυλωνάκη